

Nr 468.

Av herr **Lindberg**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 234, angående anslag till statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 234 har framlagts förslag om anslag, bland annat, till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 med ett belopp av 181 000 kronor. Därvid har beträffande den icke-ordinarie personalen i enlighet med anstaltsstyrelsens hemställan föreslagits utökning med en förste förman (sjukvårdare) och två förmän, samtliga avsedda för förstärkning av tillsynen över vårdtagarna. I sådant syfte kommer även en förmansbefattning, vars innehavare hittills varit placerad såsom biträde åt redogöraren, att disponeras för vakttjänst. Såsom av propositionen framgår har anstaltsstyrelsen jämväl anmält behov av ökad personal för anstaltens expeditjonsarbete och hemställt om medel till en assistentbefattning, en kanslibiträdestjänst och en kameralbiträdestjänst. Förslag har nu visserligen framlagts om inrättande av de båda förstnämnda befattningarna, men då samtidigt föreslagits indragning av en befattning som social kurator och en som kontorsbiträde, kommer anstalten icke härigenom att erhålla den erforderliga personalförstärkningen.

Å anstaltens direktörsexpedition finnas för närvarande ett extra ordinarie kontorsbiträde och ett extra skrivbiträde, vilka jämväl hava att utföra skrivgöromål åt assistenten. Från den 1 juli 1944 inrättades en ny befattning såsom social kurator i lönegraden Eo 10, men på grund av den låga lönegradsplaceringen, särskilt framträdande på grund av anstaltens belägenhet å A-ort, har någon sökande med avsedda kvalifikationer icke anmält sig. Det nyssnämnda kontorsbiträdet, som beretts viss utbildning för ändamålet, har därför förordnats som vikarie å befattningen och därvid bl. a. tjänstgjort såsom biträde åt den arvodesanställda psykiatern. Under direktörens ledning har hon utfört olika kuratorsuppdrag och i övrigt använts för mera kvalificerat expeditjonsarbete. Kontorsbiträdesplatsen uppehålls av tillfällig vikarie. Det föreslagna nya kanslibiträdet avses skola självständigt handhava det omfattande registreringsarbetet. Då kontorsbiträdet emellertid enligt förslag i propositionen skulle indragas, komme endast ett extra skrivbiträde att återstå för övriga skrivgöromål åt direktören och två assistenter, samtidigt som kuratorns arbete skulle överflyttas på assistenterna. Uppenbarligen komme en sådan anordning att innebära, att assistenterna i bety-

dande utsträckning måste ägna sig åt skrivarbeten av enklare slag i stället för de mera kvalificerade uppgifter, för vilka de äro avsedda. Detta kan icke anses rationellt och kommer icke att medföra behövlig förstärkning av anstaltens arbetskrafter. Även om fullt kompetent person hittills icke kunnat förvärfvas för kuratorsbefattningen, har anstalten dock träffat sådan anordning att syftet med befattningens inrättande i huvudsak kunnat nöjaktigt tillgodoses, varför tillräckliga skäl för befattningens indragande icke kunna anses föreligga. Snarare borde befattningen få en så förbättrad lönegradsplacering, att kvalificerad innehavare kunde förvärfvas. Enligt min mening bör anslag anvisas för bibehållande av såväl sociala kuratorn som det ifrågavarande kontorsbiträdet. Om kuratorstjänsten icke uppflyttas, uppgår kostnaderna till (2 808 + 2 061) 4 869 kronor.

Anstaltsstyrelsen hade jämväl framfört förslag om inrättande av en befattning såsom kameralbiträde i lönegrad Eo 8, vilket förslag statsrådet icke ansett sig kunna biträda. För närvarande finnas såsom biträden hos redogöraren placerade en ordinarie förman i lönegrad A 6 och ett kontorsbiträde i lönegrad Eo 4. Förmannen kommer att den 1 augusti 1946 avgå med pension, och i enlighet med år 1944 gjort uttalande av statsmakterna skall befattningen därefter, såsom inledningsvis nämnts, överflyttas till vakttjänst. Enligt uttalandet år 1944 borde i stället inrättas en kvinnlig biträdestjänst, för vilket ändamål redan då anvisades medel. Då någon omplacering icke lämpligen kunde ske av ifrågavarande förman, disponerades medlen för anställning av en telefonist, varigenom vaktpersonalen i viss utsträckning kunde befrias från passningen av anstaltens telefonväxel och i stället ägna sig odelat åt tillsynen av de intagna. Statsrådet anser nu att befattningen som telefonist kan indragas och medlen disponeras för anställning av ett nytt kontorsbiträde åt redogöraren, varför några nya medel härför icke borde beräknas.

Vad beträffar kameralbiträdesbefattningen vill jag framhålla, att redogöraren intar en jämförelsevis självständig ställning i fråga om handhavandet av den ekonomiska förvaltningen, som omfattar förutom den direkta anstaltsadministrationen med anslag å tillhoppa över 400 000 kronor även ett större jordbruk med en årlig kassaomslutning av cirka 150 000 kronor. Härav synes utan vidare klart, att redogöraren är i behov av ett kvalificerat biträde om han i önskvärd utsträckning skall medhinna uppsikten över den ekonomiska verksamheten vid anstalten. Även för tillgodosende av behovet av vikarie för redogöraren erfordras ett sådant biträde.

Enligt uttalande i propositionen borde anstaltens telefonväxel genom förändring antingen av växelns placering eller vissa befattningshavares åligganden i fortsättningen kunna skötas av befintlig personal utan anställning av särskild telefonist. Växeln är placerad i anstaltsbyggnadens vaktrum å mottagningsavdelningen, och telefonisten har att jämväl passa den stängda dörren till denna avdelning. Nattetid är nattvakten — då han ej går ronder —

placerad i vaktrummet och har möjlighet att genom telefonväxeln tillkalla hjälp då så erfordras. Växeln passas från kl. 7 på morgonen till kl. 10 på kvällen, varvid den särskilda telefonisten tjänstgör under expeditionstid kl. 9—5 under det att vaktpersonalen å avdelningen passar växeln å övrig tid. Enligt vad jag inhämtat lär växelns förflyttning till anstaltens kontor ha ifrågasatts. Av det föregående torde framgå att någon personal å kontoret icke är disponibel för passning av telefonväxel; en sådan anordning skulle f. ö. medföra behov av ytterligare arbetskraft för växeln passning å de tider kontorsarbetet icke pågår, då anstaltens arbete ju icke är begränsat till expeditionstid. Om telefonisten indrages måste växeln passning helt uppdragas åt de å mottagningsavdelningen tjänstgörande förmännen; i stället för en person i lönegrad Ex 2 skulle sålunda personal i 7 lönegraden i väsentlig utsträckning bindas vid telefonvakt och andra göromål åsidosättas. Härtill kommer att automatisering av telefonstationen i Sigtuna, under vilken anstalten hör, lär komma att bli aktuell inom de närmaste åren, varför en flyttning av växeln eller annan förändring av anstaltens telefonabonnemang — växeln ersättande av tillräckligt antal direkta linjer torde vara det enda möjliga alternativet om telefonisten skall indragas — åtminstone icke för närvarande kan anses lämplig.

Med bibehållande av telefonisttjänsten synes sålunda anslag böra anvisas för inrättande av en ny befattning som kameralbiträde, vartill erfordras ett belopp av 2 562 kronor.

Slutligen synes det belopp, som beräknats till avlöningar åt icke lönegrads-placerad personal, vara för lågt. Sådan personal kommer icke i åtnjutande av de lönetillägg och löneförbättringar, vartill särskilda anslag anvisas, utan hela lönekostnaden bestrides av anslaget till icke-ordinarie personals avlöning. Den avsedda personalen utgöres av dels 4 kvinnliga ekonomister, dels vikarier. Då de skäligen böra komma i åtnjutande av avlöning, som ansluter sig till motsvarande extra tjänstemäns löneförmåner, synes ett belopp av ytterligare minst 5 000 kronor böra läggas till anslaget.

Enligt det anförda anser jag alltså, att ifrågavarande anslag bör förstärkas med tillhoppa (4 869 + 2 562 + 5 000) 12 500 kronor, och får härmed hemställa,

att riksdagen måtte till Statens alkoholistanstalt å Venn-garn: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslags-anslag av 193 500 kronor.

Stockholm den 25 april 1946.

Carl Lindberg.